

ПОСЕБАН ДЕО ИСПИТА

За кандидате са стеченим средњим и високим образовањем по Програму за посебни део стручног испита:

Општа знања из историје, теорије, принципа, метода и значаја заштите, очувања, обнове, презентације управљања непокретним културним добрима на глобалном, националном и локалном нивоу и знања из уже специјалности према професији и стручној спреми.

- а) Историја, теорија, значај и улога заштите и очувања непокретних културних добара
- б) Методологија истраживања, проучавања, валоризације, евиденције и документовања непокретних културних добара, презентација и интерпретација непокретног културног добра
- в) Поступци, методе, традиционалне технике, материјали у техничкој заштити културних добара

Обавезна литература:

- В. Бргуљан, Споменичко право, Београд 2006. (pdf)
- Т. Marasović, Zaštita graditeljskog nasljeđa. Povjesni pregled s izborom tekstova i dokumenata. Zagreb: Društvo konzervatora Hrvatske; Split: Sveučilište, Filozofski fakultet. Zadar, 1983.
- Ј. Нешковић, Ревитализација споменика културе, Београд: Архитектонски факултет, Београд, 1986
- С. Ненадовић, Заштита градитељског наслеђа, Београд: Архитектонски факултет, Београд, 1980. (pdf)

Обавезна изборна литература (испитивач препоручује минимално два наслова у складу са струком кандидата):

- Ч. Бранди, Теорија рестаурације, Београд 2007.
<https://www.scribd.com/document/396798115/Teorija-restauracije-pdf>
- В. Filden, Conservation of Historic Building. Third edition. Oxford: Architectural Press, 2003. (pdf)
- Ј. Јокић, Аспекти аутентичности, Гласник ДКС 26 (2002) 11–16.
- Х. Стовел, Интегративни приступ урбаној и просторној конзервацији, Гласник ДКС 25 (2001) 21–25
- Р. Финдрик, Народно неимарство, Становање (Сирогојно 1994)
- М. Алексић-Чеврљаковић, Проблеми заштите археолошког културног наслеђа, Саопштења XLIV (Београд 2012), 261–271.
- М. Ђорђевић, Седам деценија заштите античког наслеђа у Србији – Сирмијум, Ромулијана, Медијана и Јустинијана Прима, Саопштења L (Београд 2018) 233-252.

- А. Н. Црнобрња, Како сачувати археолошко наслеђе, Српско археолошко друштво, (Београд 2020).
- М. Стокин, Управљање археолошким наслеђем у Словенији, Модерна конзервација I, (Београд 2013) 57–61.
- И. Буграски, В. Иванишевић, Примена аеро фотографије у српској археологији, Саопштења XLV (Београд 2014), 251–262.
- М. Марић, GIS у примена парадигме заштите археолошког наслеђа, Модерна конзервација 2, (Београд 2014), 47–58.
- Смернице из Салале за управљање археолошким налазиштима, превод Сања Кесић Ристић, Модерна конзервација 6 (Београд 2018), 299–306.
- Дрезденска декларација о „Реконструкцији споменика уништених у рату“ (1982)
- Т. Кулјић, Kultura sećanja, Teorijska objašnjenja upotrebe prošlosti, Beograd 2006
- И. Борозан, Типологија јавне фигуралне скулптуре у Краљевини Србији (1882–1914), Наслеђе XX (Београд; 2019), 41–67
- Н. Лајбеншпергер, Ђ. Мамула, Споменици Првом светском рату између државе, закона и појединца – неколико запажања и примера, Српске студије 5 (2014), 207–221.
- Н. Лајбеншпергер, Неки од проблема конзервације непокретних културних добара меморијалног карактера у Србији данас, Модерна конзервација 1 (2013), 185–188.
- М. Крајгер Хозо, Сликарство, методе сликања, материјали, Свјетлост, Сарајево, 1991.
- В. и Љ. Костић, Хемијско-технолошки лексикон, ИРО Рад, Београд, 1980.
- Ф. Цурк, Штетни агенси у конзервацији, Народни музеј Ниш, 1997.
- Љ. Драгићевић, Савремени материјали у заштити споменика културе, РЗЗСК Београд, 1996.
- Љ. Драгићевић, Полимери у заштити споменика културе, Хемијска индустрија Први мај Чачак, 2000.
- Разни аутори, Публикације на тему конзерваторско-рестаураторских радова на сликарству у оквиру НКД, а које је извео РЗЗСК (издања Републичког завода за заштиту споменика културе Београд)
- N. Agnew, Ed., Conservation of Ancient Sites on the Silk Road, Getty Conservation Institute, 2010 (pdf)
- N. Agnew, Ed., Rock Art: A Cultural Treasure at Risk, Getty Conservation Institute, 2015 (pdf)
- S. Cather, Ed, The Conservation of Wall Paintings, Proceedings of a Symposium organized by the Courtauld Institute of Art and Getty Conservation Institute, London, 1987 (pdf)
- J. Clifton, The Conservation and Restoration of Paintings: An Introduction (линк за куповину)
- E. Doehne, Price C.A, Stone Conservation: An Overview of Current Research, Getty Conservation Institute, 2010
- <https://www.getty.edu/publications/virtuallibrary/9781606060469.html>
- Technical Training or the Maintenance of In Situ Mosaics, Getty Conservation Institute, 2011
- The Florence Declaration on Heritage and Landscape as Human Values (2014)
- Charter for the Conservation of Historic Towns and Urban Areas (Washington Charter) (1987)
- https://www.icomos.org/charters/towns_e.pdf

Charter of Krakow 2000, Principles for Conservation and Restoration of Built Heritage
<https://www.triestecontemporanea.it/pag5-e.htm>

Xi'an Declaration on the Conservation of the Setting of Heritage Structures, Sites and Areas (2005) <https://www.icomos.org/charters/xian-declaration.pdf>

Québec Declaration on the Preservation of the Spirit of Place (2008)
<https://whc.unesco.org/uploads/activities/documents/activity-646-2.pdf>

Valletta Principles for the Safeguarding and Management of Historic Cities, Towns and Urban Areas (2011)

https://www.icomos.org/Paris2011/GA2011_CIVVIH_text_EN_FR_final_20120110.pdf

Повеља из Риге о аутентичности и историјској реконструкцији у односу на културно наслеђе (2000)

Принципи за конзервацију градитељског наслеђа од дрвета (2017)

Периодика (у сарадњи са испитивачем)

Саопштења, Републички завод за заштиту споменика културе;

Наслеђе, Завод за заштиту споменика културе града Београда;

Грађа за проучавање споменика културе Војводине;

Старине Косова и Метохије;

Гласник Друштва конзерватора Србије (ДКС).

Модерна Конзервација, ICOMOS Србија, Београд

Дигитализација

1. Смернице за дигитализацију културног наслеђа у Републици Србији, 2017.

<http://arhiva.kultura.gov.rs/docs/dokumenti/propisi-iz-oblasti-kulture/smernice-za-digitalizaciju-kulturnog-nasledja-u-republici-srbiji.pdf>

2. Правилник о ближим условима за дигитализацију културног наслеђа, Сл. Гласник 79, 2018

<https://www.kultura.gov.rs/tekst/4052/pravilnici-direktive-i-resenja.php>

3. Н. Лајбеншпергер, Информациони систем непокретних културних добара, Гласник Друштва конзерватора Србије 43, (Београд 2019), 30-33